

Datum van
inontvangstneming

:

08/08/2022

Zaak C-412/22

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

21 juni 2022

Verwijzende rechter:

Supremo Tribunal Administrativo (Portugal)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

18 mei 2022

Verzoekende partij:

Autoridade Tributária e Aduaneira

Verwerende partij:

NT

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Bij de verwijzende rechter (hoogste bestuursrechter, Portugal) is een beroep in laatste aanleg ingesteld tegen een uitspraak van de Tribunal Administrativo e Fiscal do Porto (bestuurs- en belastingrechter Porto, Portugal; hierna: „TAF”) waarin die laatste het beroep tegen een opgelegde aanslag voor antidumping- en andere rechten in het kader van een procedure tot navordering van die rechten had toegewezen.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële verwijzing

Artikel 267 VWEU – Gevolgen en reikwijdte van de intrekking van verordening (EG) nr. 91/2009 bij uitvoeringsverordening (EU) 2016/278 in het geval van navordering van antidumpingrechten – Relevantie van het feit dat de navordering gebaseerd is op door OLAF vergaard bewijsmateriaal

Prejudiciële vragen

1. Kan artikel 2 van uitvoeringsverordening (EU) 2016/278 van de Commissie van 26 februari 2016 aldus worden uitgelegd dat de intrekking van de antidumpingrechten niet alleen gevolgen heeft voor de toekomst met ingang van 28 februari 2016, maar ook voor de invoer van aan dergelijke rechten onderworpen bevestigingsmiddelen die plaatsvond tot en met 27 februari 2016, maar waarvoor de aanslag (voor de antidumping- en andere rechten) is vastgesteld na 28 februari 2016 (navordering)?

2. Moet de eerste vraag anders worden beantwoord indien de navordering haar oorsprong vindt in een bij beslissing van 21 april 2017 afgegeven afschrift van een strafrechtelijk onderzoek dat werd ingesteld op basis van door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) aangedragen bewijsmateriaal in onderzoeksdossier OLAF CASE OF/2010/0697, AAA 2010/016-(2012)S01, waarin was geconcludeerd dat de goederen die op 3 april 2010 in de containers (...) en (...) en op 24 april 2010 in de containers (...) en (...) naar de Europese Gemeenschap waren uitgevoerd van niet-preferentiële Chinese oorsprong waren?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Verordening (EG) nr. 91/2009 van de Raad van 26 januari 2009 tot instelling van een definitief antidumpingrecht op bepaalde soorten ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen van oorsprong uit de Volksrepubliek China (PB 2009, L 29, blz. 1): artikel 1

Uitvoeringsverordening (EU) nr. 723/2011 van de Raad van 18 juli 2011 tot uitbreiding van het bij verordening (EG) nr. 91/2009 ingestelde definitieve antidumpingrecht op bepaalde soorten ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen van oorsprong uit de Volksrepubliek China tot bepaalde soorten uit Maleisië verzonden ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen, al dan niet aangegeven als van oorsprong uit Maleisië (PB 2011, L 194, blz. 6)

Uitvoeringsverordening (EU) 2016/278 van de Commissie van 26 februari 2016 tot intrekking van het definitieve antidumpingrecht op bepaalde soorten ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen van oorsprong uit de Volksrepubliek China, zoals uitgebreid tot bepaalde soorten uit Maleisië verzonden ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen, al dan niet aangegeven als van oorsprong uit Maleisië (PB 2016, L 52, blz. 24; hierna: „uitvoeringsverordening”): overweging 14 en artikelen 1, 2 en 3

Verordening (EU) 2015/476 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2015 inzake de maatregelen die de Unie kan nemen naar aanleiding van een rapport van het orgaan voor geschillenbeslechting van de WTO betreffende antidumping- en antisubsidiemaatregelen (PB 2015, L 82, blz. 6): overwegingen 4, 5 en 6, artikel 1, lid 3, en artikel 3

Korte weergave van de feiten en de procedure

- 1 Het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) heeft een onderzoek verricht naar de overlading van producten van oorsprong uit de VRC in Maleisië om de betaling van antidumpingrechten te ontduiken, dat de periode van 1 februari 2009 tot en met 29 oktober 2010 bestreek.
- 2 De resultaten van dat onderzoek werden aan de lidstaten meegedeeld in het kader van de procedure van wederzijdse bijstand. Het door OLAF vergaarde bewijsmateriaal werd gebruikt in nationale administratieve of gerechtelijke procedures op grond van artikel 11, lid 2, van verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 september 2013.
- 3 De controle door de douane vond plaats naar aanleiding van een afschrift dat op 21 april 2017 werd afgegeven van de lopende strafrechtelijke onderzoeksprocedure van het arrondissementsparket van het district Porto, waarin aanwijzingen van ontduiking van antidumpingrechten werden onderzocht op basis van het bewijsmateriaal dat door OLAF werd aangedragen in onderzoeksdossier OLAF CASE OF/2010/0697, AAA 2010/016-(2012) S01.
- 4 In dat onderzoek werd meer in het bijzonder geconcludeerd dat de op 3 en 24 april 2010 naar Portugal uitgevoerde ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen van niet-preferentiële Chinese oorsprong waren, hoewel Maleisië onterecht vermeld was als land van oorsprong van de containers waarin de goederen in kwestie werden vervoerd.
- 5 Volgens de door NT als aangever ingevulde documenten die op 12 mei en 9 juni 2010 werden aangebracht bij het douanekantoor van Leixões, was de vennootschap Inemer de ontvanger/importeur van voornoemde uitvoer.
- 6 De wijziging van de oorsprong van de goederen van Maleisië in de VRC heeft geleid tot toepasselijkheid van verordening nr. 91/2009. De invoer van deze producten uit de VRC was onderworpen aan definitieve antidumpingrechten, die overeenkomstig verordening nr. 91/2009 tussen 26,5 % en 85 % bedroegen, terwijl dezelfde invoer, wanneer deze daadwerkelijk van oorsprong was uit Maleisië, tot aan de inwerkingtreding van verordening nr. 723/2011 niet aan dergelijke rechten was onderworpen.
- 7 De wijziging leidde eveneens tot het verlies van aanspraak op de in artikel 20, lid 3, onder e), van verordening (EG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek opgenomen preferentiële tariefmaatregelen voor goederen die aan de regels betreffende de preferentiële oorsprong voldoen, waardoor een conventioneel ad-valoremrecht van 3,77 % werd vastgesteld.
- 8 Op 20 maart 2018 is een belastingaanslag vastgesteld voor antidumpingrechten, conventionele rechten, btw en compenserende rente voor een totaalbedrag van

106 997,60 EUR. De aanslag werd meegedeeld aan Inemer en aan NT, als indirecte vertegenwoordiger en aangever, als hoofdelijke debiteuren.

- 9 NT heeft deze aanslag aangevochten bij de TAF van Porto, die het beroep toewees. De douane was het niet eens met die beslissing en stelde een beroep in laatste aanleg bij de verwijzende rechter in.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 10 Volgens de **douane** is de intrekking van verordening nr. 91/2009 bij de uitvoeringsverordening geen intrekking houdende nietigverklaring op basis van een onrechtmatigheid die tot de ongeldigheid van eerstgenoemde verordening leidde.
- 11 Volgens de douane blijkt zowel uit artikel 2 van de uitvoeringsverordening als uit overweging 14 van die verordening duidelijk en uitdrukkelijk dat de intrekking van verordening nr. 91/2009 slechts van kracht werd met ingang van 28 februari 2016, de datum van inwerkingtreding van de uitvoeringsverordening. Tussen 2009 en 28 februari 2016 was verordening nr. 91/2009 derhalve geldig, was zij volledig van kracht in de Europese rechtsorde en moest zij worden toegepast op alle belastbare feiten die zich gedurende de geldingsduur ervan voordeden.
- 12 De bewoordingen „geeft zij geen aanleiding tot de terugbetaling van voor die datum ingevorderde rechten” in artikel 2 van de uitvoeringsverordening zijn precies bedoeld om het idee te versterken dat verordening nr. 91/2009 geldig was en van kracht was tijdens de geldingsduur ervan, zodat er geen vorderingen tot nietigverklaring of tot terugbetaling van douanerechten op grond van onwettigheid kunnen worden ingesteld.
- 13 Ook in overweging 14 van de uitvoeringsverordening is duidelijk vermeld dat „[d]e intrekking van de betwiste maatregelen [...] van kracht [moet] worden op de datum van de inwerkingtreding ervan en [...] dientengevolge geen aanleiding [kan] geven tot de terugbetaling van voor die datum ingevorderde rechten”.
- 14 Volgens de douane blijkt uit de bewoordingen van artikel 2 van de uitvoeringsverordening dat alleen invoer na 28 februari 2016 is vrijgesteld van de bij verordening nr. 91/2009 ingestelde douanerechten; de douane is dan ook van mening dat het onterecht is dat de TAF [van Porto] laatstgenoemde verordening niet langer toepast op belastbare feiten uit 2010 omdat de verordening niet langer van kracht was op de datum van de aanslag, in 2018.
- 15 De douane stelt dat de toepasselijkheid van een verordening wordt bepaald door de datum van het belastbare feit, met andere woorden door de vraag of het feit zich al dan niet heeft voorgedaan terwijl de verordening van kracht was, en niet door de datum van de overeenkomstige belastingaanslag.

- 16 In dat verband verwijst de douane naar het arrest van het Hof van 18 oktober 2018, ██████████ (C-207/17, EU:C:2018:840), stellende dat het Hof in die zaak, in zijn antwoord op de prejudiciële vraag of verordening nr. 91/2009 ongeldig, onwettig, dan wel onverenigbaar met een besluit van het orgaan voor geschillenbeslechting van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) was, heeft verklaard dat bij het onderzoek van die vraag niet was gebleken van feiten of omstandigheden die de geldigheid van verordening nr. 91/2009 konden aantasten.
- 17 Volgens de douane achtte de Commissie het dienstig de ingestelde antidumpingrechten in te trekken en stelde zij overeenkomstig artikel 3 van verordening 2015/476 vast dat die intrekking ex nunc zou werken, waardoor de werking van verordening nr. 91/2009 gewaarborgd bleef tot op de datum van intrekking van die verordening.
- 18 Daaruit blijkt dat moet worden aangenomen dat de aan de invoer verbonden antidumpingrechten, die opeisbaar waren op de datum van invoer, wettelijk verschuldigd blijven.
- 19 Het feit dat in artikel 1 van de uitvoeringsverordening is bepaald dat „de procedure met betrekking tot deze invoer [...] wordt beëindigd”, doet niets af aan voorgaande conclusie. Deze bepaling vloeit uitsluitend voort uit de keuze van de Commissie om niet over te gaan tot een herzieningsonderzoek overeenkomstig artikel 1, lid 3, van verordening 2015/476, maar om in plaats daarvan de procedure te beëindigen.
- 20 Het was de bedoeling van de wetgever om de uitvoeringsverordening toe te passen op nieuwe feiten, een voornemen dat de wetgever heeft geuit door te bepalen dat reeds ingevorderde belastingen niet zouden worden terugbetaald.
- 21 Daarmee bleef de invoer tijdens de geldingsduur van verordening nr. 91/2009 buiten schot, om te vermijden dat er ongelijkheden zouden ontstaan, dat de mededingingsregels zouden worden geschonden en dat twee gelijke situaties verschillend zouden worden behandeld. Anders zouden importeurs die antidumpingrechten hadden betaald op de invoer van bevestigingsmiddelen van oorsprong uit de VRC zijn benadeeld ten opzichte van importeurs die een valse oorsprong hadden opgegeven om die betaling te ontduiken.
- 22 Aangezien verordening nr. 91/2009 niet onrechtmatig is, doet de intrekking ervan geen afbreuk aan de werking van de ingetrokken handeling en is zij alleen bedoeld om de eventuele toekomstige werking van die handeling te doen staken, door te voorzien in een werking ex nunc.
- 23 Volgens **verweerder** blijkt uit de overwegingen 9, 10 en 13 van de uitvoeringsverordening, gelezen in samenhang met de overwegingen 4, 5 en 6 van verordening 2015/476, dat de uitvoeringsverordening bedoeld was om verordening nr. 91/2009 in te trekken omdat die, zoals vastgesteld door het orgaan voor geschillenbeslechting van de WTO, onverenigbaar was met sommige bepalingen van de Antidumpingovereenkomst.

- 24 De intrekking in kwestie was derhalve niet gebaseerd op overwegingen van efficiëntie of aanpassing van het wettelijke douanebeleid aan de veranderingen in het politieke en economische landschap, aangezien duidelijk was dat de douane vanaf de inwerkingtreding van de uitvoeringsverordening niet langer antidumpingrechten kon blijven opleggen, los van de datum waarop de invoer had plaatsgevonden, omdat zij niet langer over een rechtsgrondslag daartoe zou beschikken.
- 25 Volgens verweerder pleit voor deze uitlegging dat de Commissie geen herzieningsprocedure op grond van verordening 2015/476 heeft ingeleid om de antidumpingmaatregelen van verordening nr. 91/2009 te beëindigen of de handhaving ervan bij te stellen, maar in plaats daarvan louter een intrekkingbesluit heeft vastgesteld.
- 26 De intrekking in kwestie was gebaseerd op een oordeel van ongeldigheid, voortvloeiend uit de onverenigbaarheid met verplichtingen die voortvloeien uit een door de Unie gesloten multilateraal internationaal verdrag. Uit die onverenigbaarheid met de Antidumpingovereenkomst van de WTO kan logischerwijs enkel volgen dat de intrekking ex tunc werkt, precies omdat zij gebaseerd is op de ongeldigheid van de handeling en niet op gronden van geschiktheid of efficiëntie.
- 27 Antidumpingrechten die nog niet waren ingevorderd, zoals die in de onderhavige zaak, kunnen derhalve niet langer worden ingevorderd met ingang van de datum waarop zij werden ingetrokken bij de uitvoeringsverordening. Volgens verweerder is dit de enige oplossing waarmee reeds ingevorderde rechten kunnen worden gehandhaafd en de financiële belangen van de Unie kunnen worden beschermd.
- 28 Verweerder is bovendien van mening dat dit standpunt strookt met de rechtspraak van het Hof met betrekking tot de gevolgen van de nietig- of ongeldigheidsverklaring van een verordening waarbij antidumpingrechten zijn opgelegd, die volgens hem inhoudt dat een dergelijke ongeldigheidsverklaring automatisch tot gevolg heeft dat voornoemde rechten wettelijk niet verschuldigd zijn.
- 29 In tegenstelling tot wat de douane aanvoert, is in het arrest in de zaak ██████████ overigens uitsluitend de geldigheid van verordening nr. 91/2009 in het licht van het WTO-recht onderzocht, en niet de uitlegging van de artikelen 1, 2 en 3 van de uitvoeringsverordening, die de rechtsgrondslag vormden van de uitspraak van de TAF van Porto.
- 30 Het arrest in de zaak ██████████ kan derhalve niet van invloed zijn op de uitlegging van artikel 2 van de uitvoeringsverordening, aangezien de vraag of een bepaling van een rechtshandeling van de Unie is vastgesteld om binnen de rechtsorde van de Unie uitvoering te geven aan een bijzondere verplichting die in het kader van de WTO is aangegaan, niet mag worden verward met de vraag of die bepaling in strijd is met de WTO-regels.

- 31 Volgens verweerder vereist het gelijkheidsbeginsel tot slot niet dat de douane na de inwerkingtreding van de uitvoeringsverordening antidumpingrechten moet opleggen voor invoer die heeft plaatsgevonden vóór die datum. Het bepaalde in artikel 2 van die verordening, in fine, dat belet dat bedragen worden terugbetaald die vóór de inwerkingtreding van de verordening zijn ingevorderd met betrekking tot antidumpingrechten, is immers wat leidt tot een verschillende behandeling van situaties waarin nog geen antidumpingrechten zijn vastgesteld met betrekking tot de invoer, ongeacht of die heeft plaatsgevonden vóór of na de inwerkingtreding van de bestreden verordening.

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 32 Volgens de verwijzende rechter is het voor de beslechting van het geschil doorslaggevend en bepalend om de omvang te verduidelijken van de werking van de uit de vaststelling van de uitvoeringsverordening voortvloeiende intrekking, en meer in het bijzonder of de bij verordening nr.91/2009 ingestelde antidumpingrechten, ondanks het feit dat de intrekking van kracht is geworden op 28 februari 2016, kunnen worden toegepast op de invoer van goederen die heeft plaatsgevonden in april 2010, toen deze verordening van kracht was, maar waarvoor geen antidumping- en andere rechten werden vastgesteld tot maart 2018, toen de bestreden verordening reeds was ingetrokken.